

עין משפט
גו מוצה

עו:

המוכר את הספינה פרק חמישי בבא בתרא

מסורת הש"ס

א ב ג מ"י פ"ד מ"ג
מכירה ה"ג ג עין
כשנתן ובת"מ פתח פתח
מנ טעמיה ח"פ פ"י ק"ח
טע"ט:
ז ח ד מ"ח ט"ז פ"ג ג
ז עין מ"ח טע"ט פ"ג ג
טע"ט:
ז ח ד מ"ח ט"ז פ"ג ג
השגת ובת"מ פתח פתח
טע"ט ח"פ פ"י ט"ז טע"ט פ"ג

רבינו גרשום

לא קשיא. הריבא אמר רבי
דפסתי נקיות בפסיה
ברוריה קונה לה בפסיה
ולא בפסיה משום דהריב
הוא וליה להוי שרוא כלל
הריב ואתמר להי"א
ספר לו קנה משום הריבא
מחוקיה ומכח. אבל
במשיכה אינו קנה משום
דכל משיכה רשעיה
מרושאת דחבריה ופסיה
ברוריה הוא והאי הריב
לאו שרוא תרווייהו הוא.
והאי דקאמר ת"ק פסיה
נקיט במשיכה היינו
קנים (טעמא). סמיטא. קנים
שקנין רבין נמוך אל
קאמינן הוא שיש בו רשות
לשפוטא ליה כמו ליה להוי
קני ליה במשיכה ולא
במסירה. משום דבין
דמשך ליה לפסיה מרשות
הוא והמכירה מרשות
הוא קני לה: ב"בא אוקימתא.
לחוד נקנית בפסיה
ברוריה: והא אביי ורבא ורבי
מסירה קונה ברוריה.
במסירה עילוי: ומשני
לעולם מוקמי להויה מלחא
מחוייאת רובי ברשות
הרבים ורקא קשיא ליה הא
דסיפא הכי קניי לה: מאי
עד שמשכנה. נמי דקני
לאו משום דמשיכה קונה
ברוריה: אלא עד שמשכנה
הריבא לסימטא דהיינו
רשותיה: אי הכי מוקמת
לה ברוריה אימא סיפא או
עד שמשכנה את מוקמה
הלוקה וכו'. ויהי כבד הריב
לה עד שמשכנה מרשות
לסימטא: ואם ברוריה של
מלתי הוא. התם כבדו
של מוכר הוא ברשות שאין
יכול למוכרו שם לא קנה
הלוקה עד שמשכנה את
המוכר שחפץ מוכר בו כן
ברשותו של לוקח מוכר:
המוכר אביי ורבא דאמי.
תרווייהו לעיל מסירה קונה
ברוריה וכו' וס"ל כבד וכן
הכי נמי אמר רבי לעיל
ושבקי וכו' ועבדי כרבי:
אמר רב אשי. לעולם אפי'
כרבנן וכו'. וכל הויכא דאמר
ליה המוכר ללוקח לך חוק
וקני ב"בא פתח כ"ב לא
פליגי דאפי' רבנן מרוב
דבמסירה פ"ג אפי' ברוריה:
כי פליגי הויכא דאמר רבי
ליה מוכר וקני סר סר
קפידא כלומר דאני קונה
עד שמשכנה מרשות
לסימטא. ורבנן כבדו הויכא
דאמר ליה לך משוך וקני
אפי' דסר לו (לא קני)
רבך שעה היה הוסיף
מקרה ולא מוקני עד
דמשיך ליה הכי ולא מוקני
ב"ב מסירה: ומר סבר. רבי
אמר בפסיה פני האי
קאמר ליה לך משוך וקני
זרעא מוקם הוא ל"ב הכי
י"לוקי עיקר קנייה
במשיכה. והיי קני ליה
מי: בפסיה ברוריה: צריך
למכור ליה בשטרא:
אחריני קני לך אחו וכו'.
כי לצור על פי צלוחיתו
הוא צריך לשטור זה המקל
היה קונה אחו בלא ובית
המקום שבו: אמר רבי

בבאי אוקימתא בר"ר אימא סיפא. וכו' דמשמע דאי מיירי
בסימטא ניחא ואמאי כיון דידע מילתא דאביי ורבא מקשי
ליה היכי מהניא מסירה בסימטא לפירוש ר"י וי"ל דאי מיירי בסימטא
ניחא דפליגי רבי ורבנן אי מהניא מסירה בסימטא או לא ואביי
ורבא כרבנן אלל אי מיירי בנרשות
הרבים לא הוה לא כרבי ולא כרבנן
דלפילו רבי מודה דמשיכה קניא:
ואי בר"ר בפאן אוניר. מימיה
לרשב"א ואי בסימטא נמי
ממאן אלל אגרה וי"ל דלפסיה לאוקמה
נרשות של עניה: ה"ק [כו'] אי
ברשות בעלים היא "א קני עד
שישכור. מה פירש נקוטטרס לרשות
בעלים היינו רשות מוכר אין נראה
לרשב"א דהא משמע לא קנה במסירה
עד שיכור את מוקמה מכלל
דלרבי קני במסירה ונרשות מוכר
פשיטא אלל קנה במסירה דדוקא
בנחר שאינה של עניה קאמרי אביי
ורבא דקניא מסירה ונראה לרשב"א
לפרש לרשות בעלים לאו רשות מוכר
קאמר אלל כלומר אי רשות שיש על
בעלים היא כמו חצר שאינה של
עניה וכן לר"י: **ומר** סבר
מראה מקום הוא לו. וכו' אביי
דחשיב לקמן בפרק גט פסוט (דף
קס"ה). רבן שמעון בן גמליאל
(יורש"ב) כולוה סבירי להו מראה
מקום הוא לו אמאי לא חשיב רבי
בדחייהו וי"ל דלא חשיב אלל השניין
במשנה ולרשב"א נראה משום דליכא
למידתי דפליגי במסירה אי קניא
בסימטא או לא: **אמר** רב פפא
האי פאן דמוכין שטרא כו'. אומר

רשב"א דאין להניח רחיה דסבר רב פפא דאין אומיות נקנות במסירה
דלמלא סבר רב פפא דלרין להניח רחיה ולהכי לרין למכור שיהיה
לו לרחיה ולא משום דאין נקנה במסירה ומיהו אי רב פפא אמר
דלרין לכ"ע דלרבי נמי דלוחיות נקנות במסירה ז"ל לו קני וכל
שגדולא דלית ביה יש להניח רחיה שאין הלכה כרבי דתניא בפרק
האש מקדש (קדושין דף מ"ז: ושם) התקדשי לי בשטר חוב ר"מ אומר
מקודשת וחכמים אומרים אינה מקודשת ומפרש דפליגי דלרבי דר"מ
אית ליה רב דרבי דלוחיות נקנות במסירה ורבנן לית להו דרבי ואב"ע
דכ"ע לית להו דרבי והכא בדבר פפא קא מיפליגי דלמר רב פפא האי
פאן דרבינו (ו) מדי לחזיה לרין למכור ליה כו' ומדלא קאמר דכ"ע
אית להו דרבי ש"מ דאין הלכה כרבי אלל אי לא אמר למילתיה אלל
אליבא דחכמים דאמרי עד שיכמוז וימסור אלל לרבי דלמר במסירה
לחודה קני כיון שמילק נקנין קני נמי אפי' דלא אמר ליה קני לך
וכל שעבודיה אין רחיה משם דלא מני למימר דכולי עלמא אית להו
דלרבי דמו לא הוה מני למימר דקמיפליגי בדבר פפא ומיהו אכתי נראה
לרשב"א שיש לקרקק מדקאמר בתר הכי דכולי עלמא אית להו דרבי
פפא והכא בדשמואל קא מיפליגי ואי הלכה כרבי הו"ל למימר דכ"ע
לית להו דרבי פפא דכיון דרבי פפא לא איירי אלל לרבנן ואין הלכה
כמונן אלל דאי הלכה כרבנן דאין אומיות נקנות במסירה ומיהו גס
זה נראה לרשב"א לדמות דאי הוה אמר דכ"ע לית להו דרבי פפא הוה
משמע דלרבי רב פפא אינס אמת ודלרבי רב פפא הן אמת אליבא
דרבנן: **קני** לך אחו וכו' שעבודיה. פ"י מי שמת ולקמן דף
קמ"ז: ושם משמע דמכירת שטר לא הוה אלל מדרבנן דקאמר דתם
אמר רבא אמר רב נחמן ממנה שביע מרע אינה אלל מדרבנן ומי
אמר רב נחמן הכי והאמר רב נחמן אפי' דלמר שמואל המוכר שטר
חוב לחבירו ומוך ומחלו מחול ואפילו יורש מוחל מודה שמואל ששם
נתנו במתנת שביע מרע שאין יכול למחול אי אמת בשלמא
דאורייתא היינו דאין יכול למחול אלל אי אמת דרבנן אמאי אלא
יכול למחול אלמא מוכר שטר מדיכול למחול הוה מדרבנן והאי
דלרבינן בפרק הובא (ב"ב דף ט"ז:) למעט שטרות מאנוחה היינו
שלמא שטר לאחר יאוש ומוכרו לבעליו ציחק לו ליה וקנה
בלא שטר ונמנו לו דמים על מנת שיתכונן לו שטר ואם תאמר אמאי
לא

עד שימשכנה. לרשות המיוחד לו: עד שישכור. לרשותו של אדם
קונה לו כדנפקא לן [ב"ב ט"ז:] מואס המלא תמלא בידו הגנבה: לא קשיא.
הא דלמר רבי פסיה במסירה היינו ברשות הרבים כגון רקק מים
שנרשות הרבים דאי אפשר
לרשותו כגון נחצר של שניהן או
בסימטא כדלקמן וכיון דאי אפשר
במשיכה קנה ליה במסירה. והאי
דקאמר ת"ק דר' נתן דהיינו רבי פסיה
במשיכה היינו בסימטא כגון מנזלות
קטנים הפתוחים לרשות הרבים ויש
בהן מים ופסיה עומדת שם לכיון
דליתו רשות הרבים ממש אלל דומינין
לדחקי בני רשות הרבים ועיילי
להם ויש רשות לחדש לשבת שם הרי
הוא ברשות כל מי שעומד שם לקנות
במשיכה כאלו הוא רשותו וכיון
דלפטר במשיכה לאו אורחא דסימטא
במסירה ולא מקניא במסירה ומשום
הכי קאמר פסיה במשיכה ואומיות
במסירה דמשמע אלל בסימטא לא
מקניא במסירה דהאי כי אורחיה
והאי כי אורחיה רב"ה במסירה
וסימטא במשיכה כן נראה בעיני:
הכי גרסינן בפר"ח אימא סיפא
וחכמים אומרים לא קנה כו' ואי
כר"ה ממאן קאמינן וכו' ומה שכתב
בנרשות הרבים מי קני וכו' אלל אביי
ורבא וכו': מאי עד שימשכנה. דקמי
מכ"ה לסימטא ומאי (ו) שישכור את
מקומה הכי קאמר רבי פפא בעלים
היא לא קנה עד שיכור כו' וכן עיקר
דמרי פידי קפרין ברשא ולנסוף
מתקן להו מרוביהו והכי קפרין אי
נרשות הרבים מיירי הך ברייתא
הכי קאמרי רבנן עד שיכור את מקומה מי יוכל להמכירה וכו'
דקאמרי רבנן עד שימשכנה משיכה בר"ה מי קניא במסירה: **דאמרי**
סרוייהו כו'. סברות ניהו: **מסירה**. כגון כפסיה וצבהמה גסה: **קונה**
כר"ה. דהא לא אפשר במשיכה: **משיכה**. בין כפסיה בין צבהמה
גסה וכו"ש צבהמה דקה קונה בסימטא שהוא מקום מיוחד לעומדים
בה כגון אורחיה וכו' וכו' אלל אביי ורבא וכו' ומה שכתב רבי פפא
למכור את מקומה הכי קאמר רבי פפא בעלים היא לא קנה עד שיכור כו' וכן עיקר
דמרי פידי קפרין ברשא ולנסוף מתקן להו מרוביהו והכי קפרין אי
נרשות הרבים מיירי הך ברייתא

הכי קאמרי רבנן עד שיכור את מקומה מי יוכל להמכירה וכו'
דקאמרי רבנן עד שימשכנה משיכה בר"ה מי קניא במסירה: **דאמרי**
סרוייהו כו'. סברות ניהו: **מסירה**. כגון כפסיה וצבהמה גסה: **קונה**
כר"ה. דהא לא אפשר במשיכה: **משיכה**. בין כפסיה בין צבהמה
גסה וכו"ש צבהמה דקה קונה בסימטא שהוא מקום מיוחד לעומדים
בה כגון אורחיה וכו' וכו' אלל אביי ורבא וכו' ומה שכתב רבי פפא
למכור את מקומה הכי קאמר רבי פפא בעלים היא לא קנה עד שיכור כו' וכן עיקר
דמרי פידי קפרין ברשא ולנסוף מתקן להו מרוביהו והכי קפרין אי
נרשות הרבים מיירי הך ברייתא

א) לקמן פ"ג (ט) קניין פ"ג
ב) ולקמן פ"ג קניין פ"ג
ג) וקניין פ"ג (ט) קניין
ד) וקניין פ"ג (ט) קניין
ה) וקניין פ"ג (ט) קניין
ו) וקניין פ"ג (ט) קניין
ז) וקניין פ"ג (ט) קניין
ח) וקניין פ"ג (ט) קניין
ט) וקניין פ"ג (ט) קניין
י) וקניין פ"ג (ט) קניין

גליון הש"ס

רש"י"ם ד"ה וא"ב י"א
וספור לו רבין. ע"י לקמן
ע"י פ"ג כפסיה ד"ה כמי
פ"ג:

הנהרות הב"ח

(א) ב"ב אמר רב אשי (א)
דלמר וכו' במאי פסקין?
ת"מ. וכו' סיפא י"א דאמר
ליה לך חוק וקני כ"ב לא
פליגי כי פליגי דאמר:
(ב) שם קני לך הוא
(ג) וכו' רש"י"ם ד"ה מאי
עד וכו' ע"י פ"ג שישכור
(ד) חוב ד"ה אמר וכו' וכו'
שטרא למכור: